

In april 1963 schreef een zwarte man een brief, vanuit de gevangenis.

De brief was gericht aan acht blanke priesters uit de stad Birmingham, in de staat Alabama, in het zuiden van de VS.

De blanke clerus had deze man enkele dagen ervoor in de pers vanalles verweten

- een externe agitator te zijn,
- wetten bewust te negeren,
- extremistisch te zijn,
- en te zeggen dat geweldloos verzet door actie en manifestatie pertinent verkeerd was, dat de zwarte bevolking **geduld** moest hebben en **vertrouwen** in de rechtsgang.

Deze man was enkele dagen ervoor, samen met talloze medebetoegers, gearresteerd tijdens een massale geweldloze optocht.

Meer dan 300 jaar geleden werden zijn voorouders onder dwang en in mensonterende omstandigheden uit hun vertrouwde omgeving gesleurd en mishandeld, vanuit West-Afrika naar Amerika verscheept, om als slaven te werken en te wroeten.

- Gezinnen uit elkaar gerukt,
- gescheiden van kinderen, familie, en dierbaren.
- Verkocht, misbruikt, of gewetenloos vermoord.

Maar de onderdrukking blijft bestaan, zelfs nadat de slavernij afgeschaft was, vooral in in het zuiden:

- Zwarten vinden geen werk of krijgen het niet,
- krijgen enkel de vuile jobs,
- en worden zwaar onderbetaald.

De scheiding is volledig doorgetrokken in het dagelijkse leven en is gekend door "**de Jim Crow wetten**": een legale scheiding van blank en zwart in alle mogelijke facetten van het dagelijkse leven :

- Zwart en blank hebben aparte drinkfonteinen op de straat,
- aparte ingangen in theater,
- geen toegang tot blanke restaurants,
- aparte wachtzalen in de post of stations ...
- en moesten hun plaats afstaan op de bus voor blanken.

In vele staten verdwijnt de ontmenging door acties van de zwarte beweging, zoals bijvoorbeeld in Montgomery, waar een kleine vrouw, Rosa Parks, weigert haar plaats af te staan op de bus, en na een georganiseerde actie van meer dan een jaar het openbaar vervoer voor iedereen opengesteld wordt.

Maar niet in Birmingham, Alabama, dat al jaren geteisterd werd door bomaanslagen (het werd Bombingham genoemd), en geleid werd door een stadsbestuur dat héél erg pro segregatie of rassenscheiding was.

Ook al was er enkele maanden geleden door dat zelfde bestuur beloofd dat de negerbevolking moest geduld hebben en dingen gingen veranderen ... tot die dag was weinig of niets veranderd.

En zo werd aan onze briefschrijver, die héél wat ervaring had met geweldloos verzet, gevraagd om mee het probleem aan te pakken in deze stad.

Hij was een universitair geschoolde theoloog, die reeds jaren bezig was om via zijn ideeën en een uitermate gestructuurde beweging en planning een betere wereld te creëren voor iedere burger in Amerika. Samen met de christelijk geïnspireerde organisaties waar hij deel van uitmaakte, en ook leidde, werkte hij een plan uit dat steunt op deze ideeën en werkwijzen van geweldloos verzet.

Martin Luther King was zijn naam.

Gesprekken met bedrijfsleiders in de periode ervoor hadden tot weinig resultaat geleid, de geestelijke overheid minimaliseerde hun oproepen en vroegen om geduld te hebben:

- De “sit-ins” in restaurants en eetgelegenheden en collectieve geweldloze straatprotesten veroorzaakten echter een uitzonderlijk brutale politie reactie.
- De betoging werd zeer gewelddadig onderdrukt,
- met waterkannonnen werden kinderen van straat gespoten,
- gevaarlijke politiehonden werden ingezet om betogers te neutraliseren
- omstaanders werden neergeknuppeld,...

- en honderden mensen werden gearresteerd, waaronder deze zwarte man.

Deze arrestatiegolf maakte deel uit van het actieplan ...

In de gevangenis, na 2 dagen afzondering, schrijft hij zijn brief aan de clerus van de stad, waarin hij de argumenten weerlegt en de geweldloze praktijken verduidelijkt.

Is King een externe oproerzaaijer?

- Hij vertelt, dat hij werkt in de geest van Paulus die ooit Tarsus verliet en gans het grieks-romeinse rijk doortrok, om het verhaal van Jezus te verkondigen.
- En direct reageert zoals Paulus die de Macedoniërs probeert te helpen als die om hulp en raad schreeuwen.

Een van zijn gevleugelde uitspraken volgen: “**Injustice anywhere is a threat to justice everywhere**”. Ook al is er maar ergens onrecht, dan is dit een aanslag op rechtvaardigheid, eender waar.

Hij vermeld ook dat alle acties die ondernomen worden, en door de blanke clerus betreurd worden, zeer goed gestructureerd zijn:

- **verzamelen van de feiten:** onrechtvaardige behandeling van kleurlingen in een rechtbank is een trieste realiteit, bomaanslagen, brutale politie acties, ...
- **onderhandelen:** op basis van deze feiten werden pogingen ondernomen om te onderhandelen met het stadsbestuur
- **conclusie bepalen** obv de stellingen en voorbereiden voor geweldloos verzet:

verzamelen

onderhandelen

conclusies

Workshops werden ingericht en steeds werd dezelfde vraag herhaald:

“ben je bereid om vernedering of reactie te ondergaan zonder wraak te nemen?”

“ben je bereid om de beproeving van een gevangenisstraf te doorstaan?”
Er werd besloten de acties pas te starten nét voor Pasen,
één van de drukste winkelperiodes: een sterke economische terugval
is een perfect bijproduct van de directe actie.

- **directe actie** met de bedoeling om hierdoor een crisis te veroorzaken die terug de mogelijkheden zou creëren om te onderhandelen.

directe actie

Directe actie was nodig: de pijnlijke geschiedenis heeft hen geleerd dat **vrijheid nooit vrijwillig gegeven wordt, maar moet afgedwongen door de onderdrukten.**

Wachten was voor King geen optie.

340 jaar onderdrukking, en dan moeten horen “wacht nog even”.

“**Wacht**” was het equivalent van “**Nooit**”. Het was een slaapverwekker, enkel zorgend voor frustratie.

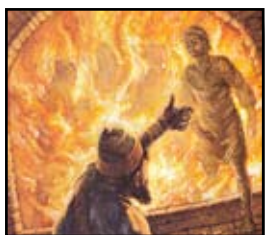
Wanneer je zag dat

- niet in een lunchbar bediend werd
- er blanken zijn die zomaar je broer lynchen
- of een politieagent zien slaan, brutaliseren en zelfs doden,
- je woning plat gebombardeerd of uitgebrand zien,
- of de pijn in je hart als je je zes jarig kind moet uitleggen waarom zij niet naar de nieuwe speeltuin in de stad mag,
- of je zoontje je vraagt waarom de blanken hen zo gemeen behandelen

Wachten was voor King en zijn medeburgers geen optie ...

De burgerlijke ongehoorzaamheid, die hem verweten werd, was eigenlijk niet nieuw:

- de bijbel vertelt van drie joden (Shadrah, Meshach en Abednego) die weigeren de wet van Nebukadnezar, de grote Babylonische koning, te erkennen: drie joden die weigeren een nieuw afgodsbeeld te aanbidden, worden in een vurige oven geworpen, maar worden gered door een engel en bleven ongedeerd

- de eerste christenen in Rome waren bereid de hongerige leeuwen te doorstaan, liever dan te toe te geven aan de Romeinse goden.

Time is always ripe to do right ... zegt King. Je moet niet wachten

om goed te doen, het kan vandaag. Nu.

Ook al lijken de acties extremistisch,

- was Jezus geen liefdes-extremist door te zeggen: **“Hou van je vijand, zeg hem die je pijn doet”**,

- was de profeet Amos geen extremist voor rechtvaardigheid **“Laat recht vloeien als een rivier en rechtvaardigheid als een machtige stroom”**.

De brutale manier waarmee de marsen en betogingen werden neergeslagen, en de massale arrestaties leidden er toe dat gans de wereld mee keek.

Mediabelangstelling, federale inmenging en de druk van de wereld zorgden er voor dat door deze acties er een verbetering kwam en de Jim Crow wetten afgeschaft werden in Birmingham.

De ganse afro-amerikaanse geschiedenis, cultuur en muziek houden mij al jarenlang bezig, ik vermoed dat sommigen hier dat wel al ondervonden hebben.

Vorig jaar nam ik een belangrijke stap in mijn eigen verhaal, en vloog naar de VS om in Alabama, Georgia en South Carolina de projecten en herinneringen van de Civil Rights Movement te bezoeken. Een reis die zeer veel indruk maakte op me, te meer omdat de reisleader, professor Bernard Lafayette, de rechterhand van King was tijdens de woelige jaren '50 en '60. Ik kreeg de verhalen ingelepeld uit de eerste hand.

Het was een stap voor mij om “ietsje meer” te doen, en te leren.

King had me al in de greep toen we nog op de middelbare school zaten.

Wat me zo boeide is de manier hoe hij, met gans de zwarte bevolkingsgroep op zo'n vreedzame manier recht proberen brengen voor iedereen. Niet enkel voor zwart of blank, voor iedereen.

Deze kracht hoorde ik al in de eeuwenoude spirituals, de moed om niet op te geven en te blijven ijveren voor een betere plek, zelfs al zit je op dat moment in de diepste miserie of donkerste kerker van een gevangenis.

Wat doen wij hier nu mee?

Ik denk dat het onze taak is om in deze vasten ook actie te voeren.

- Actie **door onszelf en voor onszelf**,
- actie die ons als individu in beweging brengt binnen de stroom van onze gemeenschap,
- en wat die actie is moet elk van ons voor zichzelf uitmaken.

Zoals de pastoor nét voor het begin van de vasten zei: het hoeft niet in Lybie of Egypte te zijn, het kan hier bij ons.

Zoals de rijke nalaat om Lazarus te helpen omdat hij diens noden niet wil zien, en hierdoor niet zijn hemel verdient, zo kunnen wij, elk van ons, het verschil maken door te bewegen.

Vasten is niet stilstaan.

Vasten is

- in beweging komen,
- en er voor zorgen dat elke stap er één is die we samen kunnen maken:
- een kleine stap voor jezelf, maar een groot verschil voor wie je het doet.
- Een klein gebaar, voor iemand die je nodig heeft, of voor iemand die iemand nodig heeft.

Of hoe vasten een tijd is van actieve bewustwording, naar die dag van opstanding, die Pasen heet. Hartelijk bedankt.